

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Hæc est fortitudo maxima, iniuriarum obliuio: vt pater in Deo & Dauide.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

passam? Si honor constare non possit, nisi ubi virtus viget nec esse honor potest, ubi illa exularet & multo minus ubi regnant vitia. Videatur in quo virtutes florent: in illo, qui diligit inimicos, qui iniuriam sibi illatam dimittit, & beneficit eis, qui eum oderunt: an vero in magnanimo, qui totus vindictæ calamitatum lumenda incumbit? In eo, qui diligit inimicum, qui ob amorem Dei ignoscit calumniatori, quas non virtutes reperies? Fidem viam cum credat Evangelio. Spem qua Deo confidit, sibi ea mentura fore remittenda peccata, qua sibi obrectanti eadem remisit: Regnam virtutum charitatem, timorem Dei, religionis cultum, legis obedientiam, patientiam, mortificationem in propriarum passionum, reverentiam erga Divina precepta. In eo qui aut vltionem petit, aut de ea petenda agit, quæ vitia reperias execranda? M. Illo scelera, impatentiam, iram, choleram, furorē, praecipitationem, sus motibus inordinatis subiectonem, ac si foret serpens vel ferocissimum b. tum. O hium Divina legis contemptum Dei, vix ullam reverentiam, peritiam, blasphemias &c. In remittendo igitur offensam, ignoscendo inimicis, patienter d. lleria sufferendo, veri consistit honoris essentia, & in his contrariis macula, dedecus, ignominia. Proinde Christus, nostri sollicitus honoris, hæc mandat: Ego autem dico vobis: diligite &c. q. d. Me vestri honoris magis cura sollicitat, quam vos ipsos, & omnes vos opto tam illustres, ut in celo ad Regiam possitis euehi dignitate: quocirca vobis precipio vt diligatis inimicos, exerceatis mille opera virtutum, qua huic precepto connectuntur.

§. 8. Hæc est fortitudo maxima, iniuriarum oblitio: vt patet in Deo & Davide.

31 A Dhuc minutius bellum hunc commanducemus vt prædicta lucide perspicias. Vos interrogo: cur vobis deus videatur vltionem expolere ab eo, qui te offendit, & maculam cont. ali ex calumniarum surda mutaque patientia, aut ex eo quod manus opprobrii lacellit, non exeratis violentas? Respondebis: quia eo ipso, quo hoc agis, cedis arcæ, te turpius deuctum faceris: imbecilles vires tuas prædes, animum proiectum, vilem. inualidum, vtor demq; inferribilem, exauguem. Ex eodem ego principio tibi probabo prædicta. Hoc tibi

1. Deus vt cordes repellat.

persuade, Deo non placere pusillanimes, homines vecordes, lepores galeatos: quinimo sibi adscripsit imperie ritos, inuidos, qui nulli contrario terga vertant, qui mundum totum oppugnant, ad omnem euentum, & ad casus serendos, omnemque fortunam stabiles, & paratos. Hoc manifeste declarauit, dum ait, se milites conquirendo celo conscribere, non alios, quam fortissimos, quos vocat violentos: extrema enim tali negotio vires exquirentur. Regnum celo. in vim patitur, & violenti rapiunt illud. Verum & in lege veteri oderat ad eo Deus pusillanimes & exangues, vt legem itauerit, vt ante militum congressum in prælium, præconis voce proclamaretur? Quis est homo formidulosus, & corde paulo vadat & reuertatur in domum suam. Num vero tu illum fortem prædicas, qui calumniatorem prosernit, & alapam altera alapa confringit, pedibus suis in se assurgentem, densum conterit: Et sic de fortitudine, & hominis magnanimitate fers iudicium, sicut de robore animalium, hæc enim deprimis, vt languida, quæ viso holle terga vertunt, lateras quarunt, & ex pusillo corde nasci canem à cane demoderi, nec dentem denti opponere, & equum ad tauri conspectum trepidare. Pueris per. Fortitudo spicuum est, quod Spiritus S. dixit: hæc esse do max. omnium maximam fortitudinem, v. Notram ma. v. Ho sui ipsius, & male ordinatarum passionum ob. tia est sui ipsius.

Hoc verbis illis significauit, vt notat D. Greg. D. Greg. gor, a qua legimus. b. Melior est patiens vno forti a Ho. 18. & qui dominatur animo suo, expugnatore Vrbum, in Ezech. Huius rationem dicunt D. Chyff. & D. August. & Ho. 35. d. D. Greg. e. Qui maiori contra hominem pol. lent robore, & fortioribus instant viribus ho. & 3 p. ftes, & atrocius suscitant bellum, ne credas esse Past. ad. aduersarios exercitus, aut externos inimicos, monu. 10. sed proprias passiones in anima exurgentes, Pa. b. Pro. 16. tet hæc veritas (ait D. Aug.) quia inter illustri. 32. res duces, quos orbis celebrant, multas est c. Ho. 1. de inuenire, quorum fortitudo deuicit exercitus Saule & copiosissimos, occupauit vrbes munitissimas, David, Regna & pronincias labegit eo tamen non per. d. & l. 1. uenerunt, vt proprias passiones seu affectus de. de cum. a. bellarent. Prestrauit David Gigantem, (ait c. 1. & D. Ambros.) porro affectum cordis sui deian. Epist. 5. tem non compressit, qui cum ex conspectu e. Loc. 11. Bethabee deiecit; obtinuit illustrissimos inum. 1. Reg. 18. phos: Peryessit David decem millia, & percussit 4. cum mulieris vnus affectus. In Para. 3.

Ita notat D. August. ex Cicerone, Iulium doxis de Cesare non omnimoda laudatum fortitudine Cesare. licet

May. 11. 12. Dent. 25. 8.

H. Fortitudo spicuum est, quod Spiritus S. dixit: hæc esse do max. omnium maximam fortitudinem, v. Notram ma. v. Ho sui ipsius, & male ordinatarum passionum ob. tia est sui ipsius.

D. Greg. gor, a qua legimus. b. Melior est patiens vno forti a Ho. 18. & qui dominatur animo suo, expugnatore Vrbum, in Ezech. Huius rationem dicunt D. Chyff. & D. August. & Ho. 35. d. D. Greg. e. Qui maiori contra hominem pol. lent robore, & fortioribus instant viribus ho. & 3 p. ftes, & atrocius suscitant bellum, ne credas esse Past. ad. aduersarios exercitus, aut externos inimicos, monu. 10. sed proprias passiones in anima exurgentes, Pa. b. Pro. 16. tet hæc veritas (ait D. Aug.) quia inter illustri. 32. res duces, quos orbis celebrant, multas est c. Ho. 1. de inuenire, quorum fortitudo deuicit exercitus Saule & copiosissimos, occupauit vrbes munitissimas, David, Regna & pronincias labegit eo tamen non per. d. & l. 1. uenerunt, vt proprias passiones seu affectus de. de cum. a. bellarent. Prestrauit David Gigantem, (ait c. 1. & D. Ambros.) porro affectum cordis sui deian. Epist. 5. tem non compressit, qui cum ex conspectu e. Loc. 11. Bethabee deiecit; obtinuit illustrissimos inum. 1. Reg. 18. phos: Peryessit David decem millia, & percussit 4. cum mulieris vnus affectus. In Para. 3.

licet enim Regna multa, Prouincias & Duces superauerit; proptias tamen subigere passiones fuit imbecillus, quinimo hæc de eo triumpharunt; & ad extrema dedecoris & infamiae deiecerunt, ad lasciuias & ebrietates impulerunt.

D. AMB. Apolo. 2. de David. c. 3. Tom. 1.

Hoc idem aduertit D. Ambrosius de Samson. Samson ualidus est fortis leonem suffocauit, sed amorem suum suffocare non potuit. Vincula soluit hostium, sed suorum non soluit nexu cupiditatum Messes incendit alienas, & unius ipse mulieris accensu igniculo messes sue uirtutis amisit.

Hæc congrue solebat dicere Diogenes Cynicus; Principes tyrannos numquam absolute esse fortes; quia licet multos sibi subiungent, tam homines, quam Prouincias, illos tamen sibi subditos tenent peruersæ passiones, & deuotos demonstrant uictorum monstros, ut bellias, & ab omni hominum sensu abalienatos. Ad hæc conscripsit D. Ambrosius tractatum in psal. 104. in quo rogati amici sui S. Simpliciani Episcopi probat & perpalam demonstrat eum tantummodo mereri nomen Domini qui bonus sit, & qui rationis legibus obsequitur, & suorum appetituum sibi subseruit affectus, de quo Solon sapiens librum inscripsit: Quod omnis probus liber. Quod cæteri omnes, licet ut magni Domini fuissent honorati, in rei ueritate tamen tales non essent; nam licet exterius exercerent dominium in homines, interiores tamen passiones & motus eis dominarentur, eosque sibi subiectos ruderent. Gemina est seruitus (ait D. Ambrosius) Altera corporis, animarum alicra. Domus corporis, homines, animarum autem malitia & passiones, à quibus sola animi libertas sapientem vindicet, ut seruis et liceat exire. Unde colligitur: quia & stulto seruitus est, imperare: & quod peius est, cum paucioribus præsit, pluribus Dominis & grauioribus seruit: seruit enim propriis passionibus, seruit cupiditatibus, quarum dominatum, nec nocte potest fugere, nec die; quia intra se dominos habet, intra se seruitium patitur intolerabile.

D. AM T. 4.

Ne tibi persuasum habeas, illos omnes, qui tibi uidentur esse Domini: quinimo tanto magis suorum motuum esse seruos interius, quanto amplius dominium obtinent exterius. Habent illi sibi subditos homines, & ipsos tenent interius sibi subditos & deiectos affectus irregulares. Seruus igitur peccator se, mihi, seruit etiam cupiditati, seruit auaritie, seruit libidini, seruit malitia, seruit iracundia, & uidetur sibi liber, sed magis seruit, quam sub tyranno positus. Illi autem liberi sunt, qui legibus uiuunt &c.

Conclusum igitur sit principale tuam fortitudinem consistere in tui ipsius uictoria, dum tibi subternis motus & passiones tuas, illas rationi subiugas, & secundum illam refrænas. Hinc inserit D. Thom. Actum maioris roboris seu animi, esse actum patientiæ: hæc enim vincit, ligat, refrænat hominis hostem infensissimum Si enim hominis potentissimi sunt inimici propriæ passionis, omnibus est in professo (ait D. Chrysost.) harum omnium validissimam & feruentissimam esse iram; hæc enim ignis est, qui accenditur in sanguine circa cor, & turrim possidet principalem scilicet caput & iudicium, & te rapit extra te, sic ut locum consilio, seu rationi non cedas, ut tu ipse fatearis (ait) quod te rapit extra te ipsum & rationis stum turbat. Unde & ipse amicus Iob robor animi sociavit patientiæ cum ait: *Vbi est fortitudo tua, & patientia tua? Quid dicam? Inter ipsos Ethnicos tam explorata erat hæc ueritas, ut bini & trini hanc per platos decantarent uersibus quos ex Horatio profert D. Augustin. & cecinit eleganter Poeta Mantuanus.*

Fortior est, qui se, quam qui fortissima vincit Oppida, nec uirtus altius ire potest.
Et idem ipse:
Ardua res uicisse alios, uictoria maior Est animi stultis composuisse sui.

Hinc innotescit magna S. scripture arca Dei fortitudinem quod iterato repetit in eo maxime D. um tudo in declarate suam infinitam potentiam, fortitudinem, tolerantiam & maiestatis robor immensum, quod patienter calumniatores, detractores, & perferat tribus, insectatores; Diuina Diuini Spiritus accipe uerba: *Miserere omnium: quia omnia potes: & paulo inferius: Ob hoc quod omnium es Dominus, omnibus te pacere facis: uirtutem enim tuam ostendit tu. Emphatice dictum est (Tu) q. d. Homo miserabilis, languidus, infirmus credi robor suum & animi magnitudinem consistere in occidendo, trucidando, perdendo calumniatorem. Porro tu, Domine, omnipotentiam tuam & pectoris robor in ignoscendo, parcendo, inimicis beneficiando patefacis. Virtutem enim tuam ostendit tu. Ex quo Ecclesia hausit hanc tam celebrem orationem: Deus, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime & misericordiam manifestas. Notandum est illud aduerbium (Maxime:) nulli enim dubium est, quin Deos omnipotentiam suam in creatione Angelorum manifestarit, mundum hunc uniuersum de pibilo*

nihil creans, gubernans cælos, peccatores diluio castigans, quo totum submersit orbem, igne quinque ciuitates in cinerem redigent, ter-
re hiatu Core, Dathan & Abiron absorbens: an non clarissima suæ potentia signa demonstrat? Vtique. Sed in quo eam demonstrat in gradu su-
perlatiuo, *Maximè?* id facit, in remittendo pec-
cata, in misericordiam largiendo sibi iniurias ir-
rogantibus: hic enim patet, eum tam potentem
esse Dominum, ut eum nec affectus turber, nec
ira præcipitem agat, sed quod inter maxima sce-
lera maneat cor eius pacificum, peccatoribus
imnet, ta conferens dona beneficiorum

Hanc doctrinam concludit D. Paul. casu quo-
dam singulari, quem ideo Deus permisit, ut in
eo argumentum quoddam brachij sui seu omni-
potentia daret patentissimum. *Quod si uolens
Deus &c. notiam facere potentiam suam, sustinuit
in multa patientia uasa iræ, apta in interitum.*
Voluit Deus mundo exhibere suarum perfectio-
num exemplum, & diuinorum attributorum
clarissimum specimen, proinde modo potentia
suæ statuit exemplum. Sed quomodo? proster-
nendo inimicos? Euagiuando gladium contra
refractorios? ignes & flammæ de cælis depluen-
do in sui contemptores? Nequaquam: Et licet
per hæc suæ det potentia specimen, non est ta-
men suæ fortitudinis hic actus supremus. In
quo igitur ostendit? In perferendo, in patien-
ter agendo, in misericorditer ingratos & seele-
stissimos quosque expectando. *Sustinuit in mul-
ta patientia uasa iræ apta in interitum.* Sustinet
peccatores maximos uasa iniquitatis, uuo, alte-
ro, & tertio die, eos luce solis illustrat, pluuia
illis aquas concedit, in suo illos esse conseruat,
in omnibus, & per omnia sustentat. Hæc est
Dei fortitudo maxima, hæc eius immensa po-
tentia.

Ex hoc principio demonstrat D. Chryso-
stom. quis fuerit actus, in quo se David ostendit for-
tissimum. Præclara gessit David, ad cuius pe-
des seu iussum non peruenerunt sicca Echnico-
rum facinora de Hercule, Achille, Vlyse, Æuea,
Cæsaribus: Adhuc adolescentulus, imberbis, ru-
fus, pulcherrimus instar Germani, ouium pastor.
Videns leonem confestim accurrebat: etenim
eius brachiis leo fortissimus animalium, ut agnus
habebatur, & in agni modum ab eo comprehen-
debatur, præfocabatur, dilacerabatur: teltis hu-
ius facinoris est Spiritus S. *Cum leonibus lustr,
quasi eum agnus.* Aduertit uersum, nec ab eo refu-
git, sed aduentem præstolatur, quinimo in-
sequitur, & irruens in eum, collum contorquet,
Hieron. Bapt. de Lamia, Tom. I.

& inter manus confingit, pullum gallinæ dice-
ris eum interfecisse. Demum quid uatrem victo-
riam illam toto orbe celeberrimam, quam de
monstruoso illo, & tam horrifico retulit gigan-
te, ut fortissimi qui que Israelitarum ad consp-
ctum eius latebras quærent, quinimo & inte-
ger eorum exercitus fugam arripere; hunc vni-
co fonda tactu solo prostrauit, & ut passerulus
uolucillimus in prostratum insiluit, iacentis edu-
xit gladium, & propria machera caput à cor-
pore detroncauit. Celeberrima hæc victoria,
quam mundus celebriorem iudicauit, quam si
iple solus hostium decem millia profugisset,
uide huic reuertenti ex duello mulieres acciue-
bant: *David percussit decem millia.* His non ob-
stantibus, (ait D. Chryso-
stom.) non hic maxi-
mi roboris actus fuisse laudatur, nec omnium
celeberrima Davidis uictoriarum inscribitur.
Quis igitur actus maximè heroicus, in quo
suæ magnanimitatis speciem de ille prædi-
catur? quæ eius uictoria omni exceptione ma-
ior? Illa fuit, ita fuit illa, quam in spelunca
obtinuit, dum illi fortuito occurrit focer eius
Saul.

Adagij uicem subiit infernalis illa rabies, quæ
Davidem ad necem Saul persequatur, calum-
nia, quibus eius honori detrahebat: ob quas &
alias rationes prætendunt a D. Chryso-
stom. licitum fuisse Davidi saluâ conscientia
Saulem interficere. Per montes & iugia profu-
sus oberrat David: Hunc Saul copiosa militum
manu persequitur; profundi spelæ latebras suis
comitatus milibus subintrat David, id igno-
rante Saule: Premit hunc naturæ secessus, au-
trum subit solus, eos, qui intus latitabant, non
aduertens. Vidit eum intrantem David, uident
eius & milites, & continuo cubito silenter Da-
uidem incitant, *Eia David Eia David: Ecce dies,
dis fortitudo.* *de quo locutus est Dominus ad te: ecce ego tradam
tibi inimicum tuum, ut facias ei, sicut placuerit
in oculis tuis. Propius sit mihi Deus ne mittam
manum meam in Christum Domini.* Eneclat D.
Chryso-
stom. fortissimas rationes, quas Davidi
proposiebant: iniuriam eamque maximam ipsi
à Saule illatam, periculum capiti eius immin-
ens, si eum hæc oblatâ sibi à Deo occasione,
non confoderet, molestias quibus anxius oberra-
bat, & secum in eadem milites suos inuoluerat,
& quod qui hosti suo parit, in eiusdem mani-
bus moriatur &c. (a) Nihilominus perstat Da-
uid immotus, & ait: *Viuit Dominus: non ex-
tendam in eum manum: hoc solummodo egit, pa, et su-
oram eblamydis Saulis silenter abscidit. Egresso manus
Saul, inuere.*

1. Reg. 18
2.
a Ho. cit.
D. Aug. 10
Ps. 131.
b Prolog.
in Ps. 104
nient.
IV.
Que fue-
rit maxi-
ma Dau-
id.
1. Reg. 14
5.
a) quæ
a su ene-
migo po-
tendo pa, et su-
orant manus
Saul, inuere.

Saule, pariter antro egreditur David: acclamans: *Domine mi Rex*: quid me persequeris? vide, me nihil aliud optare, quam tibi deseruire: Agnosce oram chlamydis, quam rescidi: ex qua luce clarius patebit, quam fueris inscienter manibus meis traditus & mea potestate: quam mihi per facile eodem quo simbriam chlamydis abieci pugione, & vitæ tuæ filum discindere. Verum tamen abisti hoc à me &c.

Hic roboris sui trophæum erexit David: dicit D. Chrysolom. hæc eius laudatissima victoria: fortissimum enim hostem superauit, eumque talem, ad cuius interuentionem illi opus erat & corde & pectore robulliori. Quando David Ieones & detecit & membratim discepit ipsi leonibus euasit fortior; quando præfocauit vestes, ipsi vestis habetur robullior: quando Gigantis protulit superbiam, ipso gigante celebratur maior: porro modo seipsum superans, seipso fortior decantatur. Dum in antro simbriam præfocidit Saulis vestimento, non ei erat hostis insensibilis focer eius ipse Saul: nec qui in eum crudeliora mouebat bella; nequaquam; sed proprius affectus, inclinatio propria, quæ cor eius ad Saulis eadem incitabatur acius: & licet veraciter pugione Saulis pallio simbriam resciderit, verumtamen cordis tui inordinatum affectum præfocauit gloriosior, cuius Deo obtulit gratissimum sacrificium. Sic est, fuit hic difficillimus, fuit hic fortissimus inimicus, & is tantus, ut ipsemet Saul, totus attonitus Davidi dixerit: Eia David, quid proloquar? Tantumne tibi est pectoris robur, quo tantum tui cordis affectum valeas subiugare? *Quis enim, cum inuenit inimicum suum, dimittet eum in via bona?*

ii. Reg. 24. 20.

Et quid vos cogitatis: pectoris robur, & animi magnitudinem in eo iactari, quod eodem momento, quo quis te vel unico lædit verbo, statim manum applices gladio, caput medium distindas, aut manum attollas, ut alapan impingas? Toto oberras celo: non hoc animi robur, sed pusillanimitas: quam tunc tantam prodidisti, ut de te tua cholera triumphum egat, te correptum extra rationis usum trahat infamem, vultu ferocem, oculis turbatum, lingua incompositam, actionibus peruersum, ut ipse tu. (ait D. Chrysolom.) in te reuersus, bile iam deferente, stultitiam tuam, mores incompósitos & animi ferocitatem, tubore confusus eorum, quæ egisti, in excusationem tui hoc producas: non eram mei compos, rationis suam cholera abstulerat. Ipse tu, non alium iudicem quero, tuam fa-

teris imbecillitatem tuam accusas impotentiam: Certè vltiores mihi non erant vires, verè hoc in mea non erat manus. Sic est, ut fateris, sic est. Hæc animi præstantia, hæc tui foret pectoris altitudo, dum honori tuo quis maculam aspergit, & acerbissime de te loquitur, eum gladio non confodias, ille enim minor est inimicus, sed furorem tuum, bilem tuam insensibilissimum tibi hollem. Hæc & alia lege.

1. 11. 6. 129.

§. 9. Hæc lex, lex est Reipublicæ Dei, quocirca honorificum est ei illam seruare, qui vniuit in illa.

ADamas ad hoc aliam rationem, masti- cantes hunc bolum. Placet ne tibi attendere, quod summum tibi parat honorem, & nullatenus in famam, vel minorem remittere offensam? Attende, ad quos Christus dirigit hæc sua præcepta: *Ego autem dico vobis, Diligite &c.* Qui sunt illi? Christiani, nos qui in Christi reipublica, quæ est Ecclesia, viuimus. Nullum est regnum, nulla Respublica, ciuitas nulla, quæ non habeat suas leges. bono regimini conuenientes: nullum vero reperias ciuem tam Reipublicæ suæ iniuriam, qui sibi verat dedecori, eadem seruare leges; quin potius, ut sufficientem titulum & facti rationem hoc producat: hæc est lex huius Reipublicæ. Et hoc ipsum confirmat D. Paul. *Scimus, quoniam quicumque lex loquitur, iis qui ea lege sunt, loquitur, ut omne os obstruatur.* Responso est, quæ os cuiusque aduena obstruat, dum te interrogat: cur hoc, aut illud agis? dicere, hoc ego legendum legem istius ciuitatis, in qua vivo & hoc tibi in praxim deducitur.

1. 11. 6. 129. Hinc etiam est facti ratio.

Conqueritur Iacob de Laban, cur contra iuratum de accipienda in uxorem filiæ eius minori, maiorem substituerit, hæc Labani responso os Iacob obstruxisse videbatur: *Non est in loco nostro consuetudinis, ut minores ante tradamus ad nubias.* Viuit vit sanguine clarus in Reipublica sæculari, prodit in forum antro & ferico indutus, torquem auream collo circumdat, pileum plumis inornat, chlamydem genitæ tenuis sustulit, gladio femur cingit, incultato, calcæos indit fenestratos: & hoc ei honori vertitur. talis enim est habitus vsu consuetus in tali Reipublica, nobili sæculari. Accidit, ut hic idem inter Fratres Minores Capucinos adseribatur: velle induitus canerica, laccis & pitacis confuta, nudipes incedit, fure setate præcingitur: hic veluti

11. Simile. 120.